

**مسخره کردن حقیقت و
احکام آن و
موضع گیری مؤمن در
برابر آن**

مؤلف: فاطمه آل جمیل الشهرانی

ترجمه: پدرام اندایش

مسخره کردن حقیقت و احکام آن و

موضع گیری مؤمن در برابر آن

شکر و ستایش برای الله یکتا می -
باشد و صلوات و سلام بر کسی که
پیامبری بعد از او نخواهد بود، اما بعد:
مسخره کردن از اخلاق نکوهی دهنده ای
می باشد که دین ما را از آن بر حذر
داشته است و به انواع مختلف برای
انجام دهنده ی آن تهدید آورده است.

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 1

برای هم بین بعضی از اموری را بیان داشته‌ام که باعث به وجود آمدن این اخلاقی می‌شود و احکام آن را نیز آورده‌ام و بدین شرح می‌باشند:

اول: تعریف استهزاء (مسخره کردن):

فیروز آبادی گفته است: «هزاً منه»

و «هزاً به» «هزاً» و «هزواً» و

«مهزأه» معنای مسخره کردن می‌دهد.

2// مسخره کردن حقیقت و احکام ...

أخفش نیز گفته است: «سخرت منه» و «سخرت به» و «ضحکت منه» و «ضحکت به» و «هزئت منه» و «هزئت به» و هر چه که گفته شود از اسم «السخریة» می باشد.

پس استهزاء در کلام به معنای مسخره کردن، کوچک نمودن و سبک شمردن می باشد.

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 3//

دوم: اهمیت زبان:

برای مسخره نمودن، وسایل متعددی وجود دارد، از آنها لیدراد گرفتن با چشم، بیرون کردن و تکان دادن چشمها می‌باشد، ولی خطرناک - ترین وسیله‌ی آن و بیشترین چیه‌زی که توسط آن مسخره کردن صورت می‌گیرد، همان زبان است، لیدر در حالی است که دین پاک به حفظ زبان

4// مسخره کردن حقیقت و احکام ...

و توجه به آن تشویق نموده است و بر واجب بودن مراقبه‌ی آن و توجه به آن چیزی که شخص می‌گوید، توجه خاصی دارد.

الله سبحانه می‌فرماید: ﴿مَا يَلْفُظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ﴾ [ق: 18] (سخنی را به زبان نمی‌آورد، مگر آن که نزد او نگهبانی حاضر وجود دارد).

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 5//

قرطبی گفته است: به این معنا که

شخصی را

نمی‌گویند، مگر آن که برای او نوشته

می‌شود.

مجاهد نیز گفته است: برای انسان

هر چیزی نوشته

می‌شود، حتی ناله کردن در هنگام

بیماری.

ابوهریره رضی الله عنه از پسر امیر رضی الله عنه آورده

است: «من كان يؤمن بالله واليوم

6// مسخره کردن حقیقت و احکام ...

الآخر فليقل خيراً أو ليسكت» (کسی که به الله و آخرت ایمان دارد، سخن خیر بگوید، و اگر نه ساکت شود).
[متفق علیه].

امام نووی گفته است: «این بیان آشکاری است که نشان می‌دهد، شایسته است تا سخنی گفته نشود، مگر سخن خیر و در این زمانی است که مصلحت وجود داشته باشد و وقتی شکی بر این باشد که [سخن گفتن]

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 711

مصلحت نمی باشد، بلید سکوت نمود».

سهل بن سعد رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و آله آورده است: «من یضمن لی ما بین لحيه و ما بین رجليه أضمن له الجنة» (کسی که برای من آنچه بین ریش و سبیل او است و آنچه که بین دو پایش است را تضمین کند، من برای او بهشت را تضمین می کنم). [متفق علیه]

ابوهریره رضی الله عنه از پیامبر صلی الله علیه و آله آورده است: «إن العبد لیتکلم بالكلمة ما يتبين ما فيها يزل بها إلى النار أبعد ما بين المشرق والمغرب» (بنده کلمه‌ای را می‌گوید، در حالی که در آن نهی - اندیشد، و در این صورت است که توسط آن در آتش جهنم می‌لغزد به طوری که فاصله‌ی آن بیشتر از فاصله‌ی مشرق تا مغرب است). [متفق علیه]

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 9

همچنین ابوهریره رضی الله عنه از پیامبر صلی الله علیه و آله

آورده است: «وإن العبد لیتکلم
بالکلمة من سخط الله تعالی، لا یلقى
لها بالا یهوی بها فی جهنم» (بنده
کلمه‌ی را می‌گوید که توسط آن الله
تعالی خشمگین می‌شود و توجهی به
آن نمی‌کند و این باعث می‌شود که در
جهنم فرو غلطد).

آن فقط یک کلمه است که مورد

رضایت الله تعالی

10// مسخره کردن حقیقت و احکام ...

نمی‌باشد و آینده‌ی آخرتی انسان را
ویران می‌کند و کوه‌های نیکی‌هایی را
که انجام داده است، بر باد می‌دهد و
حتی گاهی او را در صف مرتدان از
دین قرار می‌دهد، پس پناه بر الله از
آنچه که خواهد آمد.

این دلایل مقدمه‌ای بر حفظ زبان
از تمامی آنچه که برای آن حلال
نمی‌باشد، بود. دلایلی وجود دارد که
مخصوص حفظ زبان و دیگر جوارح

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 11//

از بیماری مسخره کردن دلالت می کند -
کنند. برای روشن کردن این امر با یک
آیه همراه می شویم، آنجا که الله تعالی
می فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا
يَسْخَرُوا قَوْمًا مِّنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا
خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءً مِّنْ نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن
يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ
وَلَا تَنَابَزُوا بِاللُّقَابِ بِئْسَ الْأِسْمُ
الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَن لَّمْ يَتُبْ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾ [الحجرات:

12// مسخره کردن حقیقت و احکام ...

[11] (ای کسانی که ایمان آورده‌اید!) قومی از شما قومی دیگر را مسخره نکند، چه بسا که [آن قوم] بهتر از آنها باشند و زنانی، زنانی را مسخره نکنند که چه بسا [آن زنان] بهتر از آنان باشند و از یکدیگر عیب‌جویی نکنید و یکدیگر را با لقب‌های [زشت] خطاب قرار ندهید، چه بد است فسق بعد از ایمان و کسی که توبه ننماید، از ستمگران می‌باشد).

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 13

در اینجا الله جل و علا از این که
مسلمانی برادر خودش را مسخره کند،
نهی فرموده است و در تعبیر قرآنی
لشگر مؤمنان را صدا زده است که از
این عمل نکوهیده، خودداری کنند و
همچنین در آن به صورت غیر آشکار
بیان داشته است که منزلتی که مردان و
زنان برای خود احساس می‌کنند،
منزلتی حقیقی نیست که مردم برای خود
در نظر می‌گیرند. و چه بسا که

14// مسخره کردن حقیقت و احکام ...

ارزش‌های دیگری وجود دارد که از آنها پنهان مانده است و فقط الله تعالی آنها را می‌داند و توسط آن اعمال بندگان را می‌سنجد. گاهی مردی ثروتمند، مردی فقیر را مسخره می‌کند و گاهی مردی قوی مردی ضعیف را مورد مسخره قرار می‌دهد، همچنان مردی سالم از مردی آفت زده و مردی باهوش، مردی کند ذهن و صاحب فرزند، شخص عقیم و دارای خاندان،

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 15//

یتیم را مسخره می‌کند، همچنان زن
زیبا، زن زشت و زن جوان، زن پیر و
زنی خوش اندام، زنی از قیافه افتاده و
زنی ثروتمند، زنی فقیر را مورد مسخره
قرار می‌دهند. ولی در واقع این گونه
است که این موارد و امثال آن ارزشهای
زمینی بوده و الله تعالی توسط آن انسانها
را ارزش گذاری نمی‌نماید و با ارزش-
های دیگری مردم را بالا
می‌برد و یا پایین می‌آورد: ﴿عَسَىٰ أَنْ

16// مسخره کردن حقیقت و احکام ...

يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ ﴿١٦﴾ و ﴿عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ خَيْرًا مِنْهُمْ﴾ (و چه بسا که از آنان بهتر باشند).

در اینجا است که چیز دیگری برای ارزش‌گذاری وجود دارد و الله تعالی آن را دانسته و توسط آن بالا می‌برد و پایین می‌آورد و دلیل آن این سخن پیامبر ﷺ می‌باشد: «إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى صُورِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ» (الله [تعالی] به

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 17//

صورت‌هایتان و اموالتان نمی‌نگرد، بلکه
به قلب‌هایتان و اعمالتان می‌نگرد).

باید توجهی خاص به این سخن
الله تعالی داشته باشیم: ﴿وَلَا نِسَاءَ هِنَ
نِسَاءٍ﴾ (و نه زنانی زنان دیگر را) پس
برای چه الله تعالی زنان را به طور
خاص بیهان داشته است و این در
حالی است که همان متن اول یعنی:
﴿لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ﴾ (قومی از
شما قومی دیگر را مسخره نکند!) نهی

18// مسخره کردن حقیقت و احکام ...

از مسخره کردن هم شامل مردان می -

شود و هم شامل زنان؟

قرطبی رحمه الله گفته است: زنان را

جداگانه آورده است، زیرا مسخره کردن

در بین آنها بیشتر می باشد.

بله، قسم به الله، لاین همان چیزی

است که ما در واقعیت آن را مشاهده

می کنیم و زنانی که زنانی دیگر را

مسخره می کنند بیشتر می باشند و

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 19

همدیگر را در کوچکترین مسائل و
حقیرترین آنها مسخره می‌کنند.

در سنن ترمذی آمده است که
عایشه رضی الله عنها گفت: ای رسول
الله! صفیه زنی است که این گونه می-
باشد و با دستش به شکلی اشاره نموده
که معنای آن این بود که قد او کوتاه
است، پیامبر ﷺ فرمود: «لقد قلت كلمة
لو مزج بها البحر لمزج» (سخنی را به

20 // مسخره کردن حقیقت و احکام ...

زبان آوردی که اگر با دریا مخلوط شود، آن را فاسد می‌کند).

او سخنی نگفت، بلکه فقط با دستش اشاره کرد و منظور او این بود که آن زن کوتاه قامت می‌باشد و همین اشاره اگر با دریا آمیخته می‌شد، آن را فاسد می‌کرد و حالت آن را تغییر می‌داد، حال وضع کسی که امور بزرگتر را مسخره و شوخی می‌گیرد، چه می‌باشد؟

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 21

سوم: اموری که باعث ایجاد مسخره کردن و یا از بین بردن آن می‌شود:

مسائل بسیاری وجود دارد که باعث ایجاد مسخره کردن و یا از بین بردن آن می‌شود و این موارد بدین قرار است:

1- ضعیف بود ایمان به الله تعالی:

آن دلیل اصلی مسخره کردن می‌باشد، زیرا ضعیف بودن ایمان انسان را به

22// مسخره کردن حقیقت و احکام ...

سوی مرتکب شدن به گناهان و خطاها سوق می‌دهد و از آن گناهان، مسخره کردن دیگران یا شوخی گرفتن آیات الله تعالی و دین او می‌باشد و امکان ندارد که مؤمنی که دارای ایمان قوی است و ایمان او کامل می‌باشد، دچار مسخره کردن و دیگر گناهان شود.

2- نشستن در مجالس سوء و

معاشرت با دوستان بد: آن دلیل

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 23//

بس یاری از گناهان زبانی است،
گناهانی مانند دشنام دادن، غیبت،
خبرچینی و مسخره کردن دیگران.
زیرا همشنین انسان را به سوی خود
می کشد و سرشتها دزدیده می شوند.

3- بد آمدن و کینه داشتن نسبت

به دیگران: به طور مثال اگر زنی از
زن دیگری بدش بیاید و یا از او کینه
داشته باشد، او را این گونه می بینید که
آن زن دیگر را کوچک و حقیر

24 // مسخره کردن حقیقت و احکام ...

می‌شمارد و کوشش می‌کند تا در هر جایی به او اهانت کند و این دلیلی ندارد، مگر سه یاه بودن قلبش و پُر بودن آن از کینه و بغض نسبت به دیگران، زیرا کینه و حسادت انسان را کور و کر می‌نمایند.

فالكل أعداء له وخص

الفتى إذ لم ينالوا سعيه

لما تبدى لهن أنت

أثر الحسناء قلن لوجهها

4- بی‌کاری و دوست داشتن

خندیدن به دیگران: وقتی انسان هدفی که برای آن به این دنیا آمده است را از دست دهد، همان هدفی که عبادت الله یکتا می‌بی‌شریک است: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ [الذاریات: 56] (و جن‌ها و انسانها را نیافریدیم مگر برای آن که مرا پرستش و بندگی کنند)، وقتی انسان این هدف را فراموش می‌کند، به سرعت به سراغ راه‌های

26 // مسخره کردن حقیقت و احکام ...

شیطان می‌رود، تا در عوض لیه نبدی -
هدفی برای وی مشغولیت ایجاد شود و
کوشش می‌کند تا جای خالی آن را پر
کند و گاهی این عمل با لذت بردن از
خندیدن و مسخره کردن دیگران و
شوخی گرفتن آفرینش و اعمال آنها،
انجام می‌پذیرد. رسول ﷺ به شدت از
این امر برحذر داشته است و فرموده
است: «ویل للذی یحدث فیکذب
لیضحک القوم ویل له ویل له» (وای

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 27//

بر کسی که برای خنداندن گروهی،
سخنی دروغ بگوید، وای بر او! وای
بر او! [أحمد در المسند و ترمذی و
أبوداود].

همچنین وی ﷺ فرموده است: «إن
الرجل لیتکلم بالكلمة لیضحک بها
جلساؤه یهوی بها عن أبعد من الثریا»
(مردی است که سخنی را می‌گوید تا
همنش یانش را بخنداند و توسط آن
[در آتش جهنم] آنچنان انداخته می‌-

شود که از ستاره‌ی پروین دورتر
است). [أحمد در المسند].

همچنین وی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرموده است: «إِنَّ
الرجل لتكلم بالكلمة من سخط الله
تعالى ما يظن أن تبلغ ما بلغت فيكتب
الله عليه بها سخطه إلى يوم القيامة»
(مردی است که سخنی را به زبان
می‌آورد که موجب خشم الله تعالی
می‌شود و این در حالی است که نمی-
پندارد، آن [سخن] او را به [خشم الله

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 29

متعال] برساند، مگر آن که او [عَجَلًا] وی را تا روز قیامت مورد خشم خود قرار می‌دهد. [أحمد در المسند و ابن ماجه و آلبنانی آن را صحیح دانسته است].

ای عبارات واقعیتی عملی از مردم را به تصویر می‌کشند که آنها وقت خود را در قیل و قال و خندیدن به دیگران و مسخره کردن آنها تلف می‌کنند و چه

بسیار افرادی هستند که برای خندیدن،
دچار خشم الله تعالی می‌شوند.

5- تکبر و شگفت زده شدن از

خود: خود بزرگ بینی و نگریستن به
دیگران به دیده‌ی خواری و حقارت،
همان چیزی است که از اخلاق فرعون
[که خبیث‌ترین کسی است که اوصاف
او در قرآن آمده است] می‌باشد، الله
تعالی از زبان او می‌فرماید: ﴿أَمْ أَنَا خَيْرٌ
مِّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ﴾

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 31

[الزخرف: 52] (آیا ما من بهتر از لیه بن
شخصی نیستیم که خوار می‌باشد و به
راحتی صحبت نمی‌کند)، در اینجا
فرعون خودش را بزرگتر از موسی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
دید و بر او تکبر نمود و از روی دروغ
و افترا ادعا کرد که موسی عَلَيْهِ السَّلَام شخصی
خوار می‌باشد و با فصاحت سخن
نمی‌گوید و هنری در سخنرانی ندارد. به
علت این خود بالا بینی و حقیر شمردن
دیگران، مستوجب مجازات، محرومیت

و خواری گشت و اگر انسان لیدن گونه
عمل نماید، ممکن است که آن بلایی که
سر فرعون آمد، بر وی نیز نازل شود.
پناه بر الله.

علامه ابن کثیر گفته است: «لیدن
سخنی است که فرعون الله او لعنت
کند، آن را از روی دروغ و افترا به
زبان آورد و این فقط از روی کفر و
عنادش بود. او به موسی علیه السلام به مانند
کافری بدبخت می نگرست و لیدن در

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 33

حالی بود که موسی علیه السلام دارای جلال، بزرگی و ارزشی بود که چشم‌های صاحبان خرد را خیره می‌نمود و سخن او: «مَهین» (خوار) دروغی بیش نبود، بلکه خودش خوار و حقیر در اخلاق و دین بود و موسی رضی الله عنه مردی شریف، سرور، راستگو، باارزش و راه یافته بود».

دوست داشتن مطرح شدن، ریا و خودنمایی در مقابل دیگران اخلاق

34// مسخره کردن حقیقت و احکام ...

افرادی است که مسخره می نمایند و دارای درونهای مریض می باشند. آنها به مانند علفهای هرزه و ضررداری هستند که به درختان بلند و میوه های پاک می چسبند و ظاهر آنها را زشت نشان می دهند.

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 35//

چهارم: انواع مسخره کردن و حکم هر کدام از آنها:

مسخره کردن دارای انواع گوناگونی است و به همین دلیل حکم دین برای هر کدام از آنها فرق می‌کند.

نوع اول: مسخره کردن الله تعالی و آیاتش و فرستاده‌اش ﷺ:

کسی که مرتکب چندین نوعی از مسخره کردن شود، بر طبق عبارت

آشکاری که در آیه‌ای که خواهد آمد، کافر است، چه هدف از این مسخره کردن کفر باشد و چه هدفی دیگر در آن وجود داشته باشد و چه برای شوخی باشد و چه با جدیت بیان شود، آن آیه این سخن الله سبحانه و تعالی می‌باشد: ﴿وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ * لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ﴾

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 37//

[التوبة: 65-66] (و اگر از آنها پیرسی
خواهند گفت که ما فقط شوخی و بازی
می‌کردیم. بگو: آیه‌ها الله و آیه‌ها
فرستاده‌اش را مسخره می‌نمایند *
عذری نیاورید، همانا بعد از ایمانتان
کافر شده‌اید).

سبب نزول این آیه: بر اساس آنچه
ابن جریر طبری در تفسیرش و ابن ابی
حاتم از ابن عمر رضی الله عنهما
آورده‌اند: مردی در غزوه‌ی تبوک در

جمعی گفت: به مانند لین قاریه ان ما
کسی را ندید دهلیه م، دارای شکمهای
پُر خور هستند و زبان به دروغ نمی-
گشایند و هنگام برخورد [با دشمن]
نمی ترسند.

مردی در آن جمع به او گفت: دروغ
گفتی و تو منافق هستی. این ماجرا به
رسول الله ﷺ رسید و در همان هنگام
قرآن نازل شد. عبدالله بن عمر رضی
الله عنهما گفته است: او را در حالی

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 39

دیدم که به بند پالان بند شتر رسول
الله ﷺ آویزان شده بود و سنگها او را
خون آلود نموده بود. او گفت: ای
رسول الله! ما فقط شوخی می کردیم و
بازی می نمودیم. رسول الله ﷺ فرمود:
«أبالله وآياته ورسوله كنتم تستهزئون
لا تعتذروا قد كفرتم بعد إيمانكم»
(آیة الله و آیه آتش و فرستاده اش را
مسخره می کنید، عذری نیاورید که بعد
از ایمانتان کافر شدید).

40// مسخره کردن حقیقت و احکام ...

ابن تیمیه رحمه الله گفته است:
«مسخره کردن الله، آیاتش و رسولش
کفر می باشد و انجام دهندهی آن را
بعد از ایمانش کافر می گرداند».
[مجموع الفتاوی [273/7].

ابن قدامه مقدسی گفته است:
«کسی که الله تعالی دشنام دهد، کافر
شده است و یکسان است که [لین
دشنام دادن] از روی شوخی باشد و یا
جدی. همچنین کسی که الله تعالی را

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 41

یا آیاتش یا کتابهایش را مسخره کند
نیز حکم او این چنین است. الله تعالی
می فرماید: ﴿وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا
كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ﴾ (و اگر از آنها
سوال کنی خواهند گفت: ما فقط
شوخی و بازی می کردیم). شایسته
نیست تا مسخره کننده را به علت
اسلامش، رها کنیم، بلکه باید به شدت
ادب شود تا لاین ادب کردن او را از
این کار باز دارد.»

42// مسخره کردن حقیقت و احکام ...

شیخ عبدالرحمن بن سعدی رحمه
الله نیز گفته است: «مسخره کردن الله و
رسولش کفر می باشد و شخص را از
دین خارج می گرداند، زیرا اصل دین
بر اساس بزرگداشت الله تعالی و
بزرگداشت دین و رسولش می باشد و
مسخره کردن چیزی از آن با این اصل
منافات دارد و به شدیدترین شکل با
آن تناقض دارد».

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 43

نوع دوم: مسخره کردن صحابه‌ی

رسول الله ﷺ:

آن با ایراد وارد کردن بر آنها و

طعنه زدن به آنها و یا لقب زشت به

آنها دادن، ایجاد می‌گردد.

ابن عثیمین رحمه الله گفته است:

«از اینجا فهمیده می‌شود که کسی که

به أصحاب رسول الله ﷺ دشنام دهد،

کافر است، زیرا طعنه وارد کردن به

44// مسخره کردن حقیقت و احکام ...

آنها، طعنه وارد کردن به الله و

فرستاده‌اش ﷺ و دین او می‌باشد».

نوع سوم: مسخره کردن صالحان:

عده‌ای زیادی از مردم از مسخره

کردن صالحان لذت می‌برند، صالحانی

مثل علماء یا دعوت‌گران یا عابدان یا

مجاهدان یا هر کس دیگری که به

سنت و هدایت پیرامبر ﷺ تمسک

بجوید. آنان نکات و سخنانی را به

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 45

آنها نسبت می دهند و چیزهایی مثل ریش یا لباس کوتاه یا حجاب زن و جامه ی گشاد پوشیدن او را به شوخی می گیرند و در لاین کار آنان خطر بزرگی وجود دارد که در بعد آن را بیان خواهیم نمود.

شیخ ابن باز یرحمه الله گفته است:
«کسی که اهل دین و کسانی که از نماز خود مراقبت می کنند را به علت دینشان یا مراقبت آنها از آن، مسخره

نماید، به مانند مسخره کنندگان دین می‌باشد، و جایز نیست تا با آنها همنشینی و مجالست شود، بلکه واجب است تا این عمل آنها زشت شمرده و از آن، آنها را برحذر داشت و از همنشینی او خودداری نمود و کسانی که با مسائل دینی به دیده‌ی شوخی و استهزاء می‌نگرند به هم‌پن تعبیر کافر هستند».

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 47//

از شیخ محمد بن صالح عثیمین
رحمه الله درباره‌ی حکم مسخره کردن
اهل خیر و اصلاح سوال شد، او
جواب داد: «کسانی که متعهدان به
دین الله تعالی و عمل کنندگان به دین
او را مسخره نمایند، در آنها نوعی
نفاق وجود دارد. زی را الله تعالی
درباره‌ی منافقان می‌فرماید: ﴿الَّذِينَ
يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي
الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ

فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿التوبة: 79﴾ [کسانی که از
مؤمنانی که بیش از حد واجب صدقه
می دهند و از کسانی که چیزی جز
کوشش خودشان نزدشان وجود ندارد،
عیب می گیرند و آنها را مسخره می -
نمایند. الله [تعالی] آنان را مسخره می -
نماید و برای آنها عذابی دردناک خواهد
بود]. ولی اگر مسخره کردن آنان از
روی اموری غیر دینی باشد و برای این

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 49

نباشد که آنها از سنت تبعیت می‌کنند،
چنین مسخره کنندگانی کافر نمی‌شوند،
زیرا ممکن است انسان کسی را مسخره
نماید، بدون آن که عمل و فعل او را در
نظر بگیرد و این چنین افرادی نیز در
معرض خطر بزرگی می‌باشند».
[المجموع الثمین من فتاوی الشیخ ابن
عثمین [65/1].

نوع چهارم: مسخره کردن مردم
به طور عمومی و لقب زشت به آنان

دادن و شوخی گرفتن آنها و لیدر
گرفتن از آفرینش و اعمال آنها:

لیدر گناهی بزرگ است و از

گناهان کبیره می‌باشد و دلیل آن لیدر

سخن الله تعالی است: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

آمَنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ

يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّنْ نِّسَاءٍ

عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا

أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِاللُّقَابِ بِئْسَ

الاسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَّمْ

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 51

يَتَّبِعْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿

[الحجرات: 11] (ای کسانی که ایمان

آورده‌اید! قومی از شما قومی دیگر را

مسخره نکند، چه بسا که [آن قوم] بهتر

از آنها باشند و زنانی، زنانی را مسخره

نکنند که چه بسا [آن زنان] بهتر از آنان

باشند و از یکدیگر عیب جویی نکنید و

یکدیگر را با لقب‌های [زشت] خطاب

قرار ندهید، چه بد است فسق بعد از

52// مسخره کردن حقیقت و احکام ...

ایمان و کسی که توبه ننماید، از
ستمگران می باشد).

الله تعالی در این آیه مؤمنان را از
شوخی گرفتن و مسخره‌ی دیگران، نهی
فرموده است و به شوخی گیرنده و
مسخره کننده نسبت فسق بعد از ایمان و
ستمگری داده است و البته این در
صورتی است که به سوی الله سبحانه
توبه نمایند.

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 53

همچنین شوخی گرفتن و مسخره کردن مردان و زنان مؤمن، باعث آزار آنها می‌شود و الله تعالی کسی که مؤمنی را بدون آن که مرتکب بدی شده باشد را آزار دهد را تهدید فرموده است. الله سبحانه و تعالی می‌فرماید: ﴿وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدْ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا﴾ [الأحزاب: 58] (و کسانی که مردان و زنان مؤمن را بدون آن که

54// مسخره کردن حقیقت و احکام ...

مرتکب کاری شده باشند، آزار دهند، همانا تهمت و گناه بزرگی را برای خود برداشته‌اند).

پیامبر ﷺ نیز فرموده است: «بحسب امری من الشر أن يحقر أخاه» (برای شرّ بودن شخص همین کافی است که برادر خود را تحقیر نماید) [رواه مسلم].

همچنین او ﷺ مسخره کننده را از این می‌ترساند که آنچه که مسخره شده

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 55//

بر سر وی آمده است را بر سر مسخره
کننده بیاورد، همان گونه که فرموده
است: «لا تظهر الشماتة لأخیک
فیرحمه الله ویتلیک» (خوشحالی
خودت را از غمگین شدن برادرت
آشکار نکن که الله او را مورد رحمت
قرار می دهد و تو را [به مشکل او]
مبتلا می سازد). [ترمذی و گفته است:
این حدیث حسن است].

پنجم: عاقبت و مجازات مسخره

کننده:

الله تعالی می فرماید: ﴿أَفَنَجْعَلُ

الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ * مَا لَكُمْ كَيْفَ

تَحْكُمُونَ﴾ [القلم: 35-36] (آیا ما

مسلمانان را به مانند مجرمان قرار

دهیم؟ * شما را چه شده است، چگونه

حکم می کنید؟).

همچنین الله سبحانه می فرماید: ﴿إِنَّ

الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ

فِي الْأَذْيَانِ * كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا
وَرُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿المجادلة:﴾
[20 - 21] (کسانی که با الله و فرستاده-
اش مبارزه می کنند، آنان ذلیل ترین افراد
خواهد بود * الله [تعالی در تقدیر لیدن
گونه] نوشته است که من و فرستادگان
غالب می شویم. همانا الله قوی و بس یار
باعزت است).

در خلال بیان این موضوع، آیات
بزرگی را آورده ام که در کتاب الله تعالی

وجود دارد و الله سبحانه در آنها
مجازات مسخره کنندگان و عذاب
دردناکی را که بر آنها محیط خواهد بود
را بیان فرموده است، امر بزرگی که
سینه‌ها از بیان آنها پاره پاره می‌گردد و
از ترس آن، دلها خالی می‌گردد.

- رسوایی در دنیا و عذاب در
آخرت.

- هلاکت و ویرانی در آینده‌ی
نزدیک.

- عذابی باقی در آینده‌ای دور.

قوم نوح عَلَيْهِ السَّلَامُ وی را مسخره نمودند و الله تعالی با غرق شدن در دنیا آنان را هلاک نمود و لین در حالی است که عذاب آخرت شدیدتر و سخت‌تر خواهد بود، الله تعالی می - فرماید: ﴿فَكَذَّبُوهُ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ﴾ [الأعراف: 64] (پس او را تکذیب نمودند و او و کسانی

60 // مسخره کردن حقیقت و احکام ...

که در کشتی بودند را نجات دادیم و کسانی را که آیات ما را تکذیب می نمودند، غرق کردیم، آنان گروهی کور [دل] بودند).

قوم هود علیه السلام نیز او را مسخره کردند و تکذیب نمودند و الله تعالی او را نجات داد و آن قوم را هلاک نمود. الله تعالی می فرماید: ﴿فَأُنجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ﴾ [الأعراف:

[72] (او و کسانی که همراه او بودند را از روی رحمت خودمان نجات دادیم و نسل کسانی را که آیات ما را تکذیب می نمودند و ایمان نمی آوردند را قطع کردیم)، همچنین الله تعالی می فرماید:

﴿وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَنَجَّيْنَاهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ * وَتِلْكَ عَادٌ جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ * وَاتَّبَعُوا فِي هَذِهِ

الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا إِنَّ عَادًا
كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا بُعْدًا لِعَادٍ قَوْمِ هُودٍ ﴿٦٠﴾

[هود: 58-60] (و وقتی امر ما [بر

عذاب دادن] آمد، هود و کسانی که

همراه او ایمان آورده بودند را از روی

رحمت خودمان نجات دادیم و آنان را

از عذابی بزرگ و سخت در امان

داشتیم * و آن قوم عاد بودند که آیات

پروردگارشان را انکار نمودند و از

فرستادگان وی نافرمانی کردند و [در

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 63

عوض] از امر هر زورگوی مستبدی
تبعیت کردند * و در این دنیا و روز
قیامت گرفتار لعنت شدند. آگاه باشید
که قوم عاد به پروردگارشان کفر
ورزیدند. آگاه باشید که نفرین بر عاد که
قوم هود [عَلَيْهِ السَّلَام] بودند وارد شد).

صالح عَلَيْهِ السَّلَام نیز به سوی قوم ثمود
رفت و آنها او را مسخره نمودند و
تکذیب کردند و در پس آن الله تعالی او
را نجات داد و قوم ثمود را هلاک کرد.

الله تعالی می فرماید: ﴿فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ﴾
[الأعراف: 78] (پس زمین لرزه آنان را
فراگرفت و در خانه‌هایشان زانو زده
[هلاک] شدند).

۱. وط العنكبوت نی ز به سوی قومش
فرستاده شده و آنها او را مسخره کردند
و گفتند: ﴿إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ﴾ (آنها
کسانی هستند که می‌خواهند پاک
باشند). در پس آن برای او و کسانی که

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 65//

همراه او ایمان آوردند، نجات حاصل شد و مسخره کنندگان و تکذیب کنندگان هلاک و ویران شدند. الله تعالی می فرماید: ﴿فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ * وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ﴾ [الأعراف: 83-84] (پس او و خانواده اش را نجات دادیم، مگر همسرش را که از باقی ماندگان [در عذاب] گشت * و بر آنها بارانی [از

سنگ] فرستادیم. بین که عاقبت جرم
کنندگان چگونه بوده است؟!، همچنان
الله سبحانه می فرماید: ﴿فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا
جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا
حِجَابًا مِّنْ سَجِيلٍ مُّنْضُودٍ * مُّسَوِّمَةً
عِنْدَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ
بَبَعِيدٍ﴾ [هود: 82-83] (پس وقتی امر
[عذاب ما] آمد، آنان را زیرورو نمودیم
و بر آنها به طور پیاپی بارانی از سنگ
گل فرود آوردیم * سنگ‌هایی که نزد

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 67//

پروردگارت نشان‌دار بودند و آن [باران
سنگ] از ستمگران دور نمی‌باشد).

قوم شعیب علیه السلام نیز او را مسخره
نمودند و به او گفتند: ﴿قَالُوا يَا شُعَيْبُ
أَصْلَاتُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ نَتْرُكَ مَا يَعْبُدُ
آبَاؤُنَا أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ
إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ﴾ [هود: 87]
(گفتند: ای شعیب! آیا نماز تو به تو امر
می‌کند تا [به ما امر کنی که] آنچه پدران
ما آنان را عبادت می‌کرده‌اند را ترک

کنیم [و] یا [به ما امر نمایی] که آنچه
درباره‌ی مالهای خودمان است را هر
طور که بخواهیم به کار گیریم [و کم
فروشی و فریب در آن قرار می‌دهیم] را
ترک کنیم. همانا تو بسیار بردبار و رشد
یافته می‌باشی).

در پس آن الله تعالی آنها را هلاک
نمود و وی را نجات داد، الله سبحانه
می‌فرماید: ﴿فَأَخَذْتَهُمُ الرَّجْفَةَ فَأَصْبَحُوا
فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ * الَّذِينَ كَذَبُوا

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 69

شُعَيْبًا كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا فِيهَا الَّذِينَ كَذَبُوا
شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ الْخَاسِرِينَ ﴿﴾ [الأعراف:
91-92] (در نتیجه زمین لرزه‌ای آنان
را فرا گرفت و در خانه‌هایشان زانو زده
[هلاک] شدند * به گونه‌ای که گویی
کسانی که شعیب را تکذیب نمودند، از
قبل در آن نبودند. کسانی که شعیب را
تکذیب نمودند از زیانکاران بودند).

همچنین الله سبحانه و عی فرماید:

﴿وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ

آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَأَخَذَتِ الَّذِينَ
ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ
جَاثِمِينَ * كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا فِيهَا أَلَا بُعْدًا
لِّمَدْيَنَ كَمَا بَعَدَتِ ثَمُودُ ﴿٩٤﴾ [هود: 94-
95] (و وقتی امر ما [برای عذاب] آمد،
شعیب و کسانی که همراه او ایمان آورده
بودند را از روی رحمت خودمان نجات
دادیم و کسانی که ظلم می کردند را
صدای بلندی فرا گرفت و در خانه-
هایشان زانو زده [هلاک] شدند * لیهن

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 71

به مانند آن بود که در قبل در آن نبودند.
آگاه باشید که لعنت بر اهل مدین ه ی -
باشد، همان گونه که بر قوم ثمود بود).

قوم موسی علیه السلام نیز او را تکذیب
نمودند و مسخره کردند و در پس آن الله
تعالی او و کسانی که همراه او بودند را
نجات داد و دشمن وی را هلاک نمود،
الله تعالی ه ی فرمود: ﴿فَأَوْحَيْنَا إِلَى
مُوسَى أَنْ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ
فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ *

وَأَزَلَفْنَا ثُمَّ الْآخِرِينَ * وَأَنْجَيْنَا مُوسَى
وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ * ثُمَّ أَغْرَقْنَا
الْآخِرِينَ ﴿ [الشعراء: 63-66] (و به
موسی وحی نمودیم که عصایت را به
آب بزن و در پس آن، آن [آب]
شکافت و هر طرف آن به مانند کوهی
بزرگ شد * و دیگران (فرعون و
قومش) را به آن [شکاف] نزدیک
آوردیم * و موسی و کسانی که همراه
او بودند را همگی نجات دادیم * و بعد

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 73//

از آن دیگران (فرعون و قومش) را غرق نمودیم).

دشمنانِ رسولِ الله ﷺ او را مسخره کردند و تکذیبش نمودند و او را آزار دادند. ولی عاقبت نیک برای متقیان رقم خورد و خواری، ننگ، آتش جهنم و هلاکت نصیب کسانی شد که مسخره می کردند و فساد برپا می نمودند و تکذیب می کردند.

در دنیا اگشته شدند و نزد
پروردگارتان دچار عذاب و آتش
شدند که شعله‌های آن به اندازه‌ی
قصرها بلند می‌باشند.

شیخ الإسلام ابن تیمیة رحمه الله
درباره‌ی کسانی که رسول الله ﷺ و
مؤمنانی که همراه او بودند را مسخره
می‌کردند، گفته است: «ماجرای هلاک
شدنِ تکِ تکِ آن مسخره‌کنندگان
شناخته شده است و در کتب سه پیره و

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 75//

تفاسیر موجود می باشد. آنها برا اساس آنچه گفته شده است: تعدادی از سران قریش بودند به مانند ولید بن مغیره، عاص بن وائل، اسود بن مطلب، ابن عبد یغوث، حارث بن قیس و کسری پاره کننده‌ی نامه‌ی رسول الله ﷺ، آنان او را مسخره نمودند و الله تعالی بعد از مدت کوتاهی آنان را به قتل رساند. فرمانروایی آنان را پاره پاره نمود و اثری از خاندان آنها باقی نماند و این

البته الله أعلم تحقق یافتن این سخن
الله تعالی می باشد: ﴿إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ
الْأَبْتَرُ﴾ [الکوثر: 3] (همانا دشمن تو
بی خاندان خواهد بود (دم بریده)). تمامی
کسانی که به او بدی کردند و با او
دشمنی نمودند، الله تعالی آنان را بی -
خاندان نمود و چشمه و اثر آنها را از
بین برد...».

سخن دیگری وجود دارد که [در
زمانی که از علماء غیبت می شود،

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 77//

گفته می‌شود و آن این است که
«گوشت علماء مسموم است»، پس
گوشت پیامبران چگونه خواهد بود؟!
در صحیح از پیامبر ﷺ آمده است که
الله تعالی می‌فرماید: «من عادی لی
ولياً فقد بارزنی بالمحاربة» (کسی که
با دوست من دشمنی کند، همانا به من
اعلان جنگ کرده است). پس چگونه
خواهد بود وضع و حال کسی که با

پیامبران دشمنی می‌کند و با الله تعالی
اعلان جنگ می‌نماید.

الله تعالی عاقبت کسانی که مؤمنان
را مسخره می‌کنند، در روز قیامت این
گونه بیان می‌فرماید: ﴿قَالَ اخْسَئُوا
فِيهَا وَلَا تَكَلِّمُونِ * إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ
عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا
وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ *
فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سَخِرِيًّا حَتَّىٰ أَنْسَوْكُمْ
ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ * إِنِّي

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 79

جَزَيْتَهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ

الْفَائِزُونَ ﴿ [المؤمنون: 108-111] (الله

تعالی به آنان] می فرماید: بتمرکید و با

من سخن نگوئید! * این گونه بود که

گروهی از بندگان من می گفتند:

پروردگارا ایمان آوردیم، پس ما را

بیامرز و ما را مورد رحمت قرار بده و

تو بهترین رحمت کنندگان می باشی *

شما آنان را به مسخره گرفتید تا آن که

یاد مرا فراموش نمودید و شما به آن

می خندیدید * له روز به واسطه‌ی صبری که نمودند به آنها پاداش می‌دهم و آنان همان کامیابان هستند). همچنان
الله سبحانه می فرماید: ﴿فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ﴾ [الأنعام: 5]
(همانا حق را وقتی به آنها رسید، تکذیب نمودند و در نتیجه‌ی آن، خبر آنچه که مسخره می‌کردند، به سراغ آنها خواهد آمد).

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 81

مسخره کردن مردان و زنان مؤمن از شدیدترین انواع آزار آنها می باشد و به همین دلیل الله سبحانه کسانی را که مردان و زنان مؤمن را بدون آن که مرتکب جرمی شده باشند، آزار دهند را مورد تهدید قرار داده است. الله سبحانه می فرماید: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا * وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغَيْرِ مَا

اَكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَاِثْمًا
مُبِينًا ﴿[الأحزاب: 57-58]﴾ (کسانی که
الله و رسولش را آزار دهند، الله [تعالی]
در دنیا و آخرت آنان را لعنت می‌کند [و
رحمت خود را از آنان قطع می‌نماید] و
برای آنها عذابی خوارکننده مهیا ساخته
است * و کسانی که مردان و زنان
مؤمن را بدون آن که مرتکب جرمی
شده باشند، آزار دهند، دچار تهمت و
گناهی آشکار شده‌اند).

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 83

کسانی که مؤمنان، دیدن الله تعالی و قوانین او را مسخره می کنند، هیچ ضرری به کسی نمی رسانند، مگر به خودشان و آن وقتی است که رازها آشکار می شود و پرونده های اعمال پخش می شود و آن مسخره کنندگان پشیمان می شوند و زمانی پشیمانی فرا می رسد. الله سبحانه می فرماید: ﴿وَبَدَأْ لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ﴾ [الزمر: 48] (و

برای آنها بدی‌هایی را که کسب کرده بودند، آشکار می‌شود و آنچه را که مسخره می‌کردند، آنان را در بر می‌گیرد (عذاب جهنم)).

به مانند آن این سخن الله تعالی نیز می‌باشد: ﴿وَبَدَأَ لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ * وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسَاكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ نَّاصِرِينَ * ذَلِكَ بِأَنَّكُمْ اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 85

اللَّهُ هُزُواً وَغَرَّتْكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ
لَا يُخْرِجُونَ مِنْهَا وَلَآ هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿

[الجاتیه: 33-35] (و برای آنها بدی-

هایی که کسب کرده بودند، آشکار می-

شود و آنچه را که مسخره می کردند،

آنان را در بر می گیرد (عذاب جهنم)

* و گفته می شود: امروز شما را

فراموش می کنم، همان گونه که دیدار

امروزتان را فراموش کردید و جایگاه

شما آتش جهنم است و برای شما یاری

رسانی وجود ندارد * لیدن برای آن
است که آیات الله را سبک پنداشتید و
زندگی پست دنیوی شما را فریب داد،
پس امروز از [آتش] بیرون نخواهید
آمد و بازگشت و پشیمانی برای آنها
وجود ندارد).

ششم: موضع گیری مسلمانان نسبت
به مسخره کنندگان:

عده‌ی زیادی از مردم، مخصوصاً
دعوتگران از این بلا شکایت می‌کنند،
این همان امری است که در مسیر
دعوت آنها وجود دارد. آنان می‌گویند -
گویند: مردم آنها را مسخره می‌کنند و
به شوخی می‌گیرند، پس چه کاری
انجام دهیم و با آنان چگونه برخورد

نماییم؟ جواب این سوال را خواهیم داد و البته که توفیق از جانب الله تعالی می باشد. موضع گیری حقیقی که شایسته است تا مسلمان در برابر مسخره کنندگان آن را در پیش بگیرد، این موارد می باشد:

1- صبر بر آزار دیدن در راه الله

تعالی: صبر یکی از چیزهایی است که باعث ثواب بردن از دعوت می شود. دعوتی که صبر در آن وجود نداشته

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 89

باشد، امیدی به نتیجه دادن آن وجود ندارد. الله تعالی با این سخن پیامبرش ﷺ را خطاب قرار داده و می‌فرماید: ﴿تَلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ﴾ [هود: 49] (آن از اخبار غیبی است که به تو وحی می‌نماییم، آنها را تو و قومت قبل از این نمی‌دانستید، پس صبر نما که عاقبت برای متقیان است).

الله تعالی ماجرای آنچه را که
موسی علیه السلام به قومش گفته را بیان نموده
و می فرماید: ﴿قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ
اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ
يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ
لِلْمُتَّقِينَ * قَالُوا أَوْزِينَا مِنْ قَبْلِ أَنْ
تَأْتِينَا وَمَنْ بَعْدَ مَا جِئْتَنَا قَالَ عَسَى
رَبُّكُمْ أَنْ يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ
فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ﴾
[الأعراف: 128-129] (موسی به

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 91//

قومش گفت: از الله کمک بطلبید و صبر
نمایید که زمین برای الله است و برای
هر کدام از بندگانش بخواهد، آن را به
ارث می‌گذارد(به این معنا که در آخر
برای آنها می‌شود) و عاقبت برای متقیان
است * گفتند: قبل از آن که نزد ما
بیایی و بعد از آن که نزد ما آمدی، آزار
دیدیم. گفت: امید است که پروردگارتان
دشمن شما را هلاک گرداند و شما را

جانشینانی بر روی زه بین قرار دهد و
بنگرد که چگونه عمل می‌نماید).

گریزی نیست که به همراه صبر بلید
توکل بر الله یکتا نیز وجود داشته باشد.

الله سبحانه می‌فرماید: ﴿وَلَا تُطِعِ

الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعِ أَذَاهُمْ

وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا﴾

[الأحزاب: 48] (و از کافران و منافقان

اطاعت نکن و از آزار آنها درگذر و بر

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 93

الله توکل کن و الله برای پشتیبان بودن کافی است).

توکل بر الله سبحانه و اعتماد به او به صورت یکتا و اشتیاق داشتن به آنچه که نزد اوست به صورت یگانه، اصلی مهم برای کسی است که این راه را طی می‌کند. از قدیم گفته شده است: «با صبر و یقین است که امامت در دین حاصل می‌شود» [البته آیه‌ای در قرآن است که الله تعالی می‌فرماید: ﴿وَجَعَلْنَا

مِنْهُمْ أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا
بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿[السجدة: 24]﴾ (و از آنها
امامانی قرار دادیم که به امر ما هدایت
می‌کردند و این برای آن بود که صبر
نمودند و به آیات ما یقین داشتند).

2- عبرت گرفتن از کسانی که

بهبتر از ما بوده‌اند: ماجرای پيامبران
الله عليهم الصلاة والسلام را برای شما
بیان نمودیم، همان کسانی که قوم آنها،
آنان را مسخره می‌نمودند و آن را به

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 95//

دلیل اصل آن چیه زی که برای آن
فعالیت می کردند و برای آن فرستاده
شده بودند، به شوخی می گرفتند. قوم
نوح علیه السلام وی را مسخره می کردند و
این در حالی بود که او [در بیابان]
کشتی می ساخت و او را با زبان،
اشاره، خندیدن و مسخره کردن آزار
می دادند. این امر آنان نتیجه ای بر وی
نداشت، مگر آن که راه خود را ادامه

96 // مسخره کردن حقیقت و احکام ...

می داد و این در حالی بود که به وعده‌ی پروردگارش یقین داشت.

قوم لوط علیه السلام او و کسانی که همراه او ایمان آورده بودند را مسخره می‌کردند و پاکی آنان را مورد استهزاء قرار می‌دادند و می‌گفتند: ﴿إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ﴾ (آنان مردمی هستند که طلب پاک بودن، می‌کنند)، این کار آنها اثری بر وی نداشت، مگر ثابت قدم شدن در راه حق و یقین داشتن به امر الله تعالی و

مسخره کردن حقیقت و احکام ... 97//

این که پروردگارش سبحانه به او فرمود: ﴿إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ﴾ [هود: 81] (وعده‌گاه [عذاب] آنها صبح است، آیا صبح نزدیک نمی‌باشد؟)، رسول الله ﷺ نیز مورد مسخره واقع شد و آن احمقان به شدیدترین شکل او را آزار دادند و الله تعالی او را مورد خطاب قرار داد و فرمود: ﴿وَلَقَدْ اسْتَهْزَىٰ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا

كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿[الأنعام: 10،
الأنبياء: 41] (و همانا رسولان زیادی را
قبل از تو مسخره نمودند و آنچه را که
مسخره می کردند، و آن را به استهزاء
می گرفتند، آنان را فرا گرفت).

الله تعالی می فرماید: ﴿وَلَقَدْ اسْتَهْزِئُ
بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَأَمَلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا
ثُمَّ أَخَذْتَهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿[الرعد:
32] (و همانا رسولان زیادی قبل از تو
را مسخره کردند و به کسانی که کفر

می‌ورزیدند، فرصت دادیم، سپس آنان را [با عذاب خود] فراگرفتیم، پس مجازات چگونه خواهد بود؟).

3- تمامی مؤمنان و مخصوصاً

دعوتگران شایسته خطاب قرار گرفتن

این سخن الله تعالی ه ی باشند: ﴿وَلَا

تَهْنُوا وَلَا تَحْزِنُوا وَأَنْتُمْ لَأَعْلُونَ إِنْ

كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ * إِنْ يَمَسُّكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ

مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلَهُ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ

نُذِرُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ

آمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا
يُحِبُّ الظَّالِمِينَ * وَلِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ
آمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ * أَمْ حَسِبْتُمْ
أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ
جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ ﴿آل

عمران: 139-142] (و سستی نکنید و

غمگین نشوید و شما برتر می‌باشید،

[البته] اگر از مؤمنان باشدید * اگر

زخمی به شما رسیده است، به مانند این

زخم به آن قوم [کافر] نیز رسیده است و

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 101

این روزگاری است که بین انسانها دست
به دست می‌کنیم تا الله [تعالی] مؤمنان را
مشخص دارد و از بین شما شاهدانی را
برگزیند و الله [متعال] ستمگران را
دوست نمی‌دارد * تا الله کسانی را که
ایمان آورده‌اند پاک گرداند و کافران را
نابود سازد * آیا پنداشتید که داخل
بهشت می‌شوید و الله [تعالی] افرادی از
شما را که به خود سختی می‌دهند را

مشخص نمی‌دارد و صبرکنندگان را
مشخص نمی‌گرداند).

مؤمن سستی نکرده و غمگین نمی-

شود و چنانچه بین شخصی

می‌داند که الله تعالی با توفیق دادنش و

محکم کردنش و ثابت قدم گرداندنش،

همراه او می‌باشد. پروردگار ما تعالی

می‌فرماید: ﴿وَلَا يَحْزُنُّكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ

الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾

[یونس: 65] (و سخن آنان تو را

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 103

غمگین نسازد، زیرا تمامی عزت در دست پروردگار است [و] او شنوای دانا می‌باشد).

مومن بالاترین منزلت، شرف، راه و مکانت را دارا می‌باشد، هنگام صبح از گروهی که شب را [با عبادت] به صبح رسانده‌اند ستایش می‌شود و هنگام مرگ گروهی که با تقوا عمر خود را سپری کرده‌اند، مورد ستایش واقع می‌شوند و در روزی که روز زیانکاری نام

دارد، الله تعالی اهل مسخره کردن و پستی را خوار می گرداند.

4- روی برگرداندن از مسخره

کنندگان و همنشینی نکردن با آنها، الله

تعالی می فرماید: ﴿وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ

يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ

حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا

يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ

الذِّكْرِ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ * وَمَا عَلَى

الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ

وَلَكِنْ ذَكَرَىٰ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ * وَذَرِ
الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا
وَغَرَّتَّهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَذَكَرَ بِهِ أَنْ
تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِنْ
دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ ﴿[الأنعام:

68-70] (و اگر کسانی را دیدی که در

آیات او [به ناحق] فرو می‌روند، از آنها

روی بگردان! تا آن که به سخنی دیگر

مشغول شوند و اگر شد یطمان باعث

فراموشی تو شد، بعد از آن که بیادت

آمد، همراه قوم ظالمان منشدین! *
حساب و کتاب آنها ذره‌ای بر متقیان
نمی‌باشد، ولی یادآوری [برای آنها می-
باشد] بلکه تقوا پیشه کنند * و کسانی
را که دینشان را بازیچه و بیهوده قرار
می‌دهند و زندگی پست دنیوی آنها را
فریب داده است را رها کن! و آنان را به
روزی یادآور شو که [در آن] شخص به
واسطه‌ی آنچه کسب کرده است، هلاک

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 107

می شود [و] به غیر از الله [تعالی] بی اور و شفاعت کننده ای ندارد).

الله تعالی برای همنش بینی با آن مسخره کنندگان و بیهوده گویندگان تهدید آورده است و اگر از آنها دوری صورت نگیرد و با آنها همنشینی شود، انسان از آنها خواهد بود و به عذاب آنها گرفتار می شود. الله تعالی می فرماید:

﴿وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيَسْتَهْزَأُ

بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذَا مِثْلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿النساء: 140﴾ (و همانا بر شما در کتاب نازل نمودیم که اگر شنیدید که به آیات الله کفر ورزیده می شود و آنها مورد مسخره قرار می گیرند، به همراه چنین افرادی ننشینید تا آن که مشغول سخن دیگری شوند و اگر لاین گونه رفتار ننمایید، شما نیز به مانند آنها

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 109

خواهید بود. الله [تعالی] همگی منافقان و کافران را در جهنم جمع خواهد نمود).

متأسفانه در این باره تساهل و آسانگیری بیش از حدی وجود دارد و کسانی را می‌بینیم که از بین آن مسخره کنندگان دوستان، یاوران و همشینیانی را بر می‌گزینند و حتی از آنها دفاع می‌کنند و در روی برگردانی آنها ذوب می‌شوند و به مانند آن است که این

سخن الله تعالى را فراموش کرده‌اند:

﴿وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ
أَنْفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَّانًا

أَثِيمًا﴾ [النساء: 107] (و از کسانی دفاع

نکن که به خودشان خیانت می‌کنند،

[زیرا] الله [تعالی] هر خیانت پیشه‌ی

بسیار گناهکاری را دوست نمی‌دارد).

همچنین می‌فرماید: ﴿وَلَا تَكُنْ

لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا﴾ [النساء: 105] (و

مدافع خیانتکاران مباش!).

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 111

بر اهل حق و یقین واجب است تا
خود را از همنشینی با لیدن مسخره
کنندگان و بیهوده گویندگان باز دارند تا
از روی رضایتمندی پروردگار جهانیان
رستگار شوند و در آخرت زیر پرچم
سرور رسولان محشور شوند.

5- آشکار کردن حق از روی اقتدا

نمودن به رسول صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: او صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بسیار زیاد
مورد مسخره کردن واقع شد. الله تعالی
به او فرمود: ﴿فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ

وَأَعْرَضُ عَنِ الْمُشْرِكِينَ * إِنَّا كَفَيْنَاكَ
الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿ [الحجر: 94-95] (پس
آنچه را که به آن امر شده‌ای آشکار
گردان و از مشرکان روی بگردان! * ما
برای تو در برابر مسخره کنندگان کافی
می‌باشیم)، آیا قریش به رسول الله ﷺ
نمی‌گفتند: ﴿وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ
عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ * لَوْ مَا
تَأْتِينَا بِالْمَلَائِكَةِ إِن كُنْتَ مِنَ
الصَّادِقِينَ﴾ [الحجر: 6-7] (و گفتند: ای

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 113

کسی که پند بر او نازل شده است، همانا
تو دیوانه و جن زده می باشی * اگر از
راستگویان هستی، پس ملائک را برای
ما بیاور!.

آیا نگاه‌های آنها سوزان و کینه -
ورزانه و مسخره کننده نبود؟ و در هر
مکانی بر پیدامبر ﷺ وارد نمی شدند:
﴿وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُزْلِقُونَكَ
بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ
إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ * وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ

لِّلْعَالَمِينَ ﴿۵۱﴾ [القلم 51-52] (و کسانی که کفر می‌ورزند وقتی پند راهی شنوند، نزدیک است که با چشمهایشان تو را باز دارند و می‌گویند که او دیوانه و جن‌زده می‌باشد * و آن چیزی نیست مگر یادآوری برای جهانیان).

تمام این موارد بر پیامبر ﷺ وارد شد، ولی اتفاقی نیافتاد مگر آن که راه حق را پیمود [و از آن منحرف نشد]. کسانی که در پی دعوت می‌روند و لاین در حالی

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 115

است که سخنی از روی مسخره و عیب جویی آنها را از این کار باز می‌دارد، اهل این چنین دعوتی نمی‌باشند. ایمان فقط سخنی نیست که به زبان بیاید و همین قدر کافی باشد، بلکه آن حقیقتی بزرگ است که شامل تکالیف، امانتداری، بارهای گران و جهاد می‌باشد. در نتیجه کسی که مسخره کردنی او را باز بدارد یا کوشش او را ضعیف نماید، باید راه را رها کند و امر را برای

کسی بـ باقی بگذارد که اهل آن و در
رتبه‌ی آن می‌باشد.

عجیب در اینجا عمل اهل باطل و
دعوتگران به سوی گمراهی می‌باشد. در
مسیر حرکت باطل آنها هر گردنه‌ای که
وجود داشته باشد، آنها را در حالتی
می‌یابید که از ابتدا ثابت قدم می‌باشند و
بر آن اصرار و پافشاری می‌کنند و لاین
در حالی است که بعضی مسلمانان
ضعیف‌الایمان از روی عیب‌جویی

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 117

دیگران یا سخنی ز پیش داری یا مسخره
کردنی گستاخ گونه از امور دینی عقب
نشینی می کنند. خدایا از کوشش
گناهکاران و ناتوانی متقیان نزد تو
شکایت می نمایم.

اگر در اوضاع دعوتگری از
دعوتگران عصرهای اخیر تأمل نمایم
که همان شیخ محمد تمیمی رحمه الله
می باشد و تاریخ زندگی او را بخوانیم،
می بینیم که چه سختی های زیادی به او

118 // مسخره کردن حقیقت و احکام ...

رسید و چه بسیار مورد استهزاء قرار گرفت؛ به او خندیدند و مردم را از اطراف او دور کردند و بر او افترا بستند؛ ولی به مانند کوه‌ها محکم ایستاد و در نتیجه‌ی آن یاری شدن و پی‌روزی بر دشمنانش و قدرت یافتن بر روی زمین، برای وی حاصل شد.

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 119

هفتم: درمان مسخره کردن:

همانا برای درمان هر بیماری،
دارویی وجود دارد و همچنین مسخره
کردن از بیماری‌های خطرناک و بلکه از
گناهان کبیره می‌باشد. گاهی باعث می-
شود تا مسلمان از دینش مرتد شود و
در زمره‌ی کافران قرار بگردد. پناه بر

الله!

در اینجا مسائلی را مطرح می‌کنیم که از روی فضل الله تعالی باعث خودداری از این اخلاق پست می‌شود:

1- دانستن این که مسخره کردن از گناهان کبیره می‌باشد. حتی یک کلمه ممکن است کافی باشد تا شخص را از دین اسلام خارج گرداند.

2- مراقبه‌ی زبان [به معنای آن که چه در وقت مسخره کردن و چه در غیر آن در حالتی خود را قرار دهیم که بدانیم

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 121

که الله تعالی از سخنی که بر زبان ما می‌آید، آگاه است]: نبلید آن را در هر حالتی آزاد گذاشت و دائماً بلید آن را مورد حساب و کتاب قرار داد. زیرا آن اسلحه‌ای می‌باشد که اگر در کار خیر از آن استفاده شود، استفاده از آن خیر است و اگر در کار شرّ از آن استفاده شود، چیز شرّی می‌باشد.

3- دوری کردن در حد امکان از

مجالس خنده و بیهوده‌گویی، همان

122// مسخره کردن حقیقت و احکام ...

جاهایی وجود دارد که در آنها نفعی
برای انسان وجود ندارد و باید آنها را با
مجالس یاد الله تعالی و خیر عوض
نمود.

4- بزرگداشت این دین که این مورد از
مهمترین وسایل می باشد و اصل این
گونه است که وقتی چیزی مورد
بزرگداشت واقع می شود، به آن اهمیت
بیشتری داده می شود.

مسخره کردن حقیقت و احکام ... // 123

5- آشنا کردن مردم با حکم مسخره کردن در دین و بیان خطرات آن و این که این امر سبب بزرگی بر کافر شدن مسلمان و ارتداد او می باشد.

واجب لما یلهی عن ا

و از چیزی که تو را از

رحمان غافل می

خودداری کن!

ی ذکر فلانۀ و فلان

شدن فلان مرد و

را رها کن.

و جميع ما فوق البسيه
و تمامی آنچه بر روی
است فنا شدنی می باشد.

عن ذكر يوم الحشر و
[غافل است] از یاد روز
و ترازوی اعمال [در آن روز

من الموت يأتي بغته
سه مرگ ناگهان فرا

تلهو و قلبك غافل
مانی بازی می کنی و
غافل است.

مسخره كردن حقيقت و احكام ... // 125

وآخر دعوانا أن الحمد لله رب
العالمين، و صلى الله على نبينا محمد خير
الأنبياء والمرسلين.